

VOLUM OMAGIAL
PERSONALITĂȚI CARE AU MARCAT
DEZVOLTAREA MECANIZĂRII
AGRICULTURII ROMÂNEȘTI
(1926 - 2026)

CENTENAR
UN SECOL DE EXCELENȚĂ ȘI
INOVAȚIE

Volumul de față, cuprinzând lucrările Sesiunii Omagiale dedicate Centenarului 1926–2026, a fost publicat prin grija Președintelui Secției de Mecanizarea Agriculturii, Prof. dr. ing. Ioan Țenu, și a Secretarului științific, Prof.dr. ing. Mihai Nicolescu.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ACADEMIA DE ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI SILVICE "GHEORGHE IONESCU ȘIȘEȘTI". Secția de Mecanizarea Agriculturii (București)

Personalități care au marcat dezvoltarea mecanizării agriculturii românești : volum omagial / Academia de Științe Agricole și Silvicultură "Gheorghe Ionescu-Șișești" - Secția de Mecanizarea Agriculturii. - Iași : Prinhaus, 2026

ISBN 978-630-6775-74-3

63
929

© Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin autorilor care au susținut alocuțiunile

All rights reserved. Printed in Romania. No parts of this publication may be reproduced or distributed in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior permission of the publisher.

Toate drepturile rezervate. Tipărit în România. Nici o parte din această lucrare nu poate fi reprodusă sub nici o formă prin nici un mijloc mecanic sau electronic, sau stocată într-o bază de date fără acordul în prealabil, în scris, al editurii.

PRINTHAUS

TIPAR REALIZAT LA TIPOGRAFIA PRINTHAUS
Iași, Șoseaua Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 109, 700497

0736 628 628 • 0729 992 971

editura@prinhaus.ro
tipografia@prinhaus.ro
www.prinhaus.ro

„Cultura pământului fără știință este o simplă rutină, o oarbă deprindere care secătuieste pământul și sărăcește pe cultivator.”

Ion Ionescu de la Brad

„Mecanizarea nu înseamnă numai o simplă înlocuire a brațelor de muncă sau o grăbire a executării lucrărilor, ci este mijlocul cel mai eficient de a ridica productivitatea pământului, de a-l elibera pe plugar de o trudă strivitoare și de a aduce cultura agricolă pe căile științei”

Gheorghe Ionescu-Șișești

Cuprins

Cuvântul Dlui Prof. asoc. dr. ing. Marian Bogoescu, Secretarul General al Biroului Prezidiului ASAS.....	4
Mesajul de bun venit al Dlui Prof. dr. ing. Ioan Țenu, Președintele Secției de Mecanizarea Agriculturii, ASAS	6
Prof. univ. dr. Traian Neagu (18 iunie 1926 – 12 februarie 2004), alocuțiune susținută de Prof. dr. ing. Ioan Țenu	9
Prof. dr. ing. Valentin Scripnic (18 august 1926 – 22 februarie 2002), alocuțiune susținută de Prof. dr. ing. Gigel Paraschiv.....	15
Prof. dr. doc. ing. Aftanasie Șandru (4 februarie 1926 – 18 iulie 2018), alocuțiune susținută de Prof. univ. em. dr. ing. & ec. Dumitru Țucu.....	22
Dr. doc. ing. Dumitru Tomescu (10 octombrie 1926 – 2 iulie 1990), alocuțiune susținută de Prof. dr. ing. Ioan Pirnă	28
Dr. ing. Ioan Vulpe (10 decembrie 1926 – 14 decembrie 1999), alocuțiune susținută de Prof. dr. ing. Mihai Nicolescu	33
Cuvânt de închidere a Sesiunii Omagiale, susținut de Prof. dr. ing. Ioan Țenu ...	37

Cuvântul,

Domnului Prof. asoc. dr. ing. Marian BOGOESCU,
Secretarul General al Biroului Prezidiului ASAS

Doamnelor și Domnilor,

Astăzi îi comemorăm pe cinci dintre cei care au avut o contribuție deosebită la promovarea și dezvoltarea mecanizării agriculturii din România: prof. univ. dr. Traian Neagu (1926–2004), prof. univ. dr. Valentin Scripnic (1926–2002), prof. univ. dr. Aftanasie Șandru (1926–2018), dr. ing. Dumitru Tomescu (1926–1999), dr. ing. Ioan Vulpe (1926–1999).

Dacă primii trei și-au desfășurat activitatea în principal la catedră, pregătind specialiști în domeniul mecanizării agriculturii, domniile doctori ingineri Dumitru Tomescu și Ioan Vulpe au desfășurat o activitate prestigioasă îndeosebi în institutele de cercetare aflate în subordinea/coordonarea științifică a Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, într-o perioadă de transformări și de concepții social-politice profunde, cu reverberații pentru o perioadă de peste 45 de ani.

Domniile lor au contribuit semnificativ la trecerea de la o agricultură arhaică, bazată în principal pe muncă manuală, la o agricultură din ce în ce mai mecanizată. Au fost printre cei mai de seamă specialiști de referință din România — în perioada în care au fost activi — din domeniul mecanizării agriculturii și al proiectării mașinilor destinate proceselor agricole.

Concret, au contribuit la pregătirea a numeroase generații de ingineri agronomi, horticultori, zootehniști și alți specialiști în agricultură, la facultățile de profil din Iași și București, au coordonat lucrări de doctorat în domeniul ingineriei mecanice, au fost autori și coautori ai mai multor manuale, îndrumătoare tehnice și tratate de referință publicate la Editura Ceres, utilizate decenii la rând în învățământul tehnic și de profil agronomic

din România, precum și ai unor lucrări științifice care au contribuit hotărâtor la rezolvarea a numeroase proiecte de specialitate. Poate cel mai important lucru este că cercetători de calibrul Domniilor lor au pus bazele școlii moderne de mașini agricole din România, reușind să ofere soluții tehnice care au propulsat țara, în anii '70–'80, printre marii producători și exportatori regionali de tractoare și utilaje agricole.

Iată de ce vă rog să-mi permiteți ca, în numele conducerii executive a Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, să urez succes activităților care se vor desfășura în această sală și să vă felicit pentru inițiativa dumneavoastră.

Vă mulțumesc pentru atenție!

Mesajul de bun venit,
al **Domnului Prof. dr. ing. Ioan ȚENU,**
Președintele Secției de Mecanizarea Agriculturii, ASAS

Stimate domnule Secretar General,
Stimați invitați, stimați colegi,

Îmi revine deosebită plăcere de a vă transmite, în deschiderea acestei sesiuni, mesajul domnului Președintele Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”, Prof. univ. dr. Florin Stănică, care adresează întregii asistențe gânduri de profundă considerație și urări de deplin succes în desfășurarea lucrărilor acestei sesiuni omagiale.

Este pentru mine o deosebită onoare și, deopotrivă, un moment de aleasă emoție să vă urez bun venit la Sesiunea omagială dedicată Centenarului 1926–2026, organizată de Secția de Mecanizarea Agriculturii, din cadrul Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”.

Întâlnirea noastră de astăzi are o semnificație aparte. În anul 2026, marcăm o sută de ani de la nașterea unor personalități marcante care au contribuit semnificativ, prin activitatea lor științifică, inginerescă și didactică, la dezvoltarea agriculturii românești. Îi omagiem astăzi pe: Prof. univ. dr. Traian Neagu (USV Iași), Prof. univ. dr. Valentin Scripcu (Universitatea Politehnică din București), Prof. univ. dr. Aftanasie Șandru (Universitatea Timișoara), Dr. ing. Dumitru Tomescu și Dr. ing. Ioan Vulpe (INMA București).

Centenarul nașterii acestor personalități reprezintă mai mult decât un prilej de evocare a unor destine profesionale de excepție; este o oportunitate de a reflecta asupra unui secol de evoluție științifică și tehnică în domeniul mecanizării agriculturii.

În acest context, se cuvine să amintim și personalitățile care au deschis drumurile acestui domeniu, în perioada interbelică: profesorul Gheorghe Drăgan, de la Institutul Agronomic din Iași, primul doctor în domeniul mecanizării agriculturii din România și membru titular al Academiei noastre, precum și profesorii Gheorghe Cristali (Institutul Agronomic din București), Gheorghe Bungescu (Institutul Agronomic din Timișoara) și Agripa Popescu (Institutul Agronomic din Cluj Napoca).

Acești pionieri, alături de generația pe care o omagiem astăzi, au contribuit la trecerea agriculturii românești de la utilizarea predominantă a uneltelor tradiționale și a tracțiunii animale către o agricultură bazată pe mecanizare, cercetare inginerescă, experimentare, proiectare și de adaptare a tehnologiilor la condițiile naționale.

O asemenea aniversare nu se poate limita însă doar la câteva nume, evenimentul pe care îl marcăm este centenarul unei întregi generații de cercetători, ingineri, proiectanți și cadre didactice. De aceea, îi evocăm cu profund respect și recunoștință și pe Victor Călugăru, Eugen Cârstea, Eugen Fulga, Marius Ionescu, Ioan Mariș, Gheorghe Mănișor, Eugen Nicșulescu, Florea Sandu și Liviu Săplăcan, alături de mulți alți distinși specialiști pentru care anul 2026 marchează centenarul nașterii.

Activitatea acestei generații strălucite s-a desfășurat în centre de cercetare și proiectare de referință - un rol deosebit avându-l Institutul Național de Mașini Agricole (INMA) - dar și în facultățile de profil din universitățile agronomice și politehnice din București, Timișoara, Iași și Cluj-Napoca. Prin cercetare fundamentală și aplicativă, prin brevete, publicații, proiectarea de prototipuri și formarea neîntreruptă a tinerilor ingineri, aceste instituții au construit împreună un veritabil corpus științific al mecanizării agriculturii românești.

Privind retrospectiv la secolul 1926–2026, vedem o transformare profundă. În urmă cu o sută de ani, agricultura depindea, în mare parte, de efortul fizic manual și de tracțiunea animală. De la acele prime echipamente rudimentare, s-a parcurs un drum impresionant: trecerea la motorizare, extinderea mașinilor de înaltă precizie, introducerea sistemelor electronice și, astăzi, tranziția spre agricultura digitală, automatizare și roboți agricoli autonomi. Mașina agricolă nu mai este un simplu ansamblu mecanic, ci un

sistem inteligent de producție, respectiv o platformă mecatronică complexă.

Această evoluție ne obligă să privim spre viitor, dar nu putem construi agricultura de mâine fără să cunoaștem și să respectăm temeliile științifice puse de înaintașii noștri.

Sesiunea noastră omagială este, așadar, un act de recunoștință, de continuitate instituțională și de responsabilitate academică. Ea ne oferă prilejul de a privi simultan în trei direcții: spre trecut, cu adâncă recunoștință; spre prezent, cu responsabilitate științifică și spre viitor, cu încredere și speranță.

Să păstrăm vie memoria celor care au construit această școală și să transmitem generațiilor tinere valorile care le-au ghidat munca: rigoarea științifică, competența, spiritul de inovare și devotamentul față de agricultura românească. O comunitate științifică își dovedește maturitatea nu doar prin rezultatele curente, ci și prin felul în care își respectă înaintașii și își pregătește succesorii.

Vă mulțumesc tuturor pentru prezență și pentru onoarea pe care o acordați acestei manifestări. Vă invit să parcurgem împreună acest secol de istorie, să ne amintim de oameni și realizări excepționale și să privim cu responsabilitate spre ceea ce avem de construit în anii ce urmează.

Vă doresc tuturor o sesiune omagială de înaltă ținută științifică, bogată în reflecții și inspirație!

Vă mulțumesc !

Prof. univ. dr. Traian NEAGU

(18 iunie 1926 – 12 februarie 2004),

alocuțiune susținută de

Prof. dr. ing. Ioan ȚENU

Stimate domnule Secretar General,
Stimați membri ai ASAS,
Doamnelor și domnilor profesori,
Onorați invitați,

Ne aflăm astăzi într-un moment de profundă încărcătură spirituală și academică, prilejuit de comemorarea unui secol de la nașterea Prof. univ. dr. Traian Neagu, una dintre personalitățile emblematice ale învățământului superior agronomic românesc și ale școlii agronomice ieșene.

Comemorarea centenarului unei personalități academice nu este doar un gest simbolic sau o evocare biografică. Ea constituie un act de memorie instituțională, de recunoștință și de responsabilitate morală față de valorile pe care marii profesori le transmit generațiilor următoare. În cazul profesorului Traian Neagu, comemorarea dobândește o semnificație aparte, căci întreaga sa viață s-a identificat cu evoluția învățământului agronomic românesc, cu formarea specialiștilor pentru agricultură și cu dezvoltarea școlii de mecanizare a agriculturii la Iași.

Profesorul Traian Neagu a aparținut acelei generații de mari dascăli universitari pentru care profesia nu a reprezentat doar o carieră, ci o adevărată misiune. A fost profesor, cercetător, rector și formator de școală, dar mai presus de toate a fost un model moral și intelectual pentru generațiile

care au avut privilegiul să îl cunoască. Evocarea sa înseamnă, totodată, rememorarea unei întregi epoci din istoria învățământului agronomic românesc, epocă în care agricultura și învățământul agricol au traversat transformări tehnologice, economice și universitare profunde - etape în care persoana pe care o omagiem a avut un rol esențial prin competență, echilibru și devotament față de instituție și profesie.

Traian Neagu s-a născut la 18 iunie 1926, în comuna Burdujeni, județul Suceava, într-o familie respectată de gospodari bucovineni. Mediul în care s-a format i-a cultivat încă din copilărie respectul pentru muncă, seriozitatea, disciplina și legătura profundă cu pământul și valorile satului românesc.

Urmează cursurile școlii primare în localitatea natală, apoi studiile liceale la prestigiosul Liceu „Ștefan cel Mare” din Suceava, absolvite în 1946. Pasiunea pentru agricultură îl determină să urmeze Facultatea de Agronomie din Iași, unde obține, în 1951, diploma de inginer agronom. Încă din studenție s-a remarcat prin inteligență, disciplină intelectuală și seriozitate, fiind integrat, din ultimul an de facultate, în activitatea didactică a universității, ca preparator la disciplina Tractoare și mașini agricole.

Acesta este punctul de plecare al unei cariere universitare de peste cinci decenii, de-a lungul căreia parcurge toate treptele ierarhiei academice: preparator (1950–1951), asistent (1951–1961), șef de lucrări (1961–1974), conferențiar (1974–1979) și, ulterior, profesor universitar. În 1973 obține titlul de doctor în agronomie, cu teza *„Contribuții la studiul parametrilor funcționali și constructivi ai capsulelor aparatelor și mașinilor de stropit”*, elaborată sub conducerea renumitului profesor Dr. doc. Gheorghe Drăgan — moment care avea să confirme vocația sa pentru domeniul mecanizării agriculturii.

Activitatea didactică s-a remarcat printr-o excepțională capacitate de transmitere a cunoștințelor și printr-un profund respect față de profesia de dascăl. Cursurile sale de Tractoare și mașini agricole erau recunoscute pentru claritatea expunerii, rigoarea științifică și logica impecabilă a prezentării, iar studenții erau atrași nu doar de conținutul tehnic, ci și de pasiunea cu care își susținea ideile. Considera că formarea unui inginer agronom presupune nu doar cunoștințe tehnice, ci și un mod de gândire

riguros, spirit de responsabilitate și respect pentru profesie — de aceea, relația sa cu studenții era întemeiată pe exigență, corectitudine și încredere reciprocă. Această vocație didactică s-a materializat și în cele 16 cărți publicate - cursuri, caiete de lucrări practice, îndrumătoare și documentare - printre care „*Mașini horticole*” (1968), „*Tractoare agricole*” (1978 și 1981), „*Mecanizarea lucrărilor în plantațiile viticole*” (1980), „*Tractoare și mașini horticole*” (în colaborare cu Tudorică Popescu și Pantelimon Minulescu, Editura Didactică și Pedagogică, 1982), „*Motoare cu ardere internă folosite în agricultură*” (1987), „*Mașini agricole*” (1998) etc., lucrări care au contribuit la formarea generațiilor de ingineri agronomi și horticultori la Iași.

Generații întregi au purtat mai departe ceva din spiritul, seriozitatea și noblețea profesorului lor; mulți dintre foștii săi studenți au devenit, la rândul lor, cadre didactice universitare, cercetători sau conducători de instituții agricole. Dacă activitatea didactică l-a consacrat drept unul dintre marii profesori ai școlii ieșene de agronomie, activitatea științifică i-a adus recunoașterea națională și prestigiul academic de care s-a bucurat de-a lungul întregii cariere.

Profesorul Traian Neagu a fost convins că dezvoltarea agriculturii moderne este inseparabilă de progresul tehnologic și de mecanizarea proceselor agricole. Întreaga sa activitate de cercetare s-a concentrat pe direcții care rămân de actualitate și astăzi: îmbunătățirea constructiv-funcțională a mașinilor agricole, optimizarea proceselor tehnologice de mecanizare a lucrărilor, reducerea consumului energetic la lucrările executate cu mijloace mecanice, diminuarea tasării solului de către agregatele agricole, crearea de mașini noi, precum și studii teoretice fundamentale privind procesul de lucru al mașinilor agricole. Contribuții importante a avut și în domeniul mașinilor de semănat și al utilajelor de întreținere a culturilor, urmărind permanent precizia de lucru și adaptarea soluțiilor tehnice la o agricultură modernă și eficientă.

Profesorul Traian Neagu considera că cercetarea științifică trebuie conectată direct la nevoile agriculturii și ale societății, motiv pentru care activitatea sa a fost orientată spre rezolvarea unor probleme concrete ale producției agricole și de transferul rezultatelor în fermă. Amploarea acestei activități se reflectă în cifre care vorbesc de la sine: peste 170 de lucrări

științifice elaborate singur sau în colaborare - dintre care, aproximativ 140 au fost publicate în reviste de specialitate și buletine științifice universitare. A fost, de asemenea, responsabil de contract la peste 55 de teme de cercetare, încheiate cu instituții precum M.A.I.A., I.N.M.A. București, I.C.C.P. Fundulea, I.C.C.P. Mărăcineni, Uzina „Semănătoarea”, SCDA Secuieni - o rețea de colaborări care așază activitatea sa exact la intersecția dintre cercetarea academică, industrie și practica agricolă. Această activitate s-a concretizat în repere importante pentru dezvoltarea mecanizării agriculturii din România - contribuții care au determinat alegerea sa ca membru titular al Academiei de Științe Agricole și Silvici din București, una dintre cele mai importante recunoașteri academice ale valorii sale profesionale.

Recunoașterea de care s-a bucurat în domeniul său s-a reflectat și în numeroasele responsabilități asumate în cadrul comunității științifice: a fost membru în biroul Secției de Mecanizarea Agriculturii a A.S.A.S., ulterior vicepreședinte al acesteia, responsabil de specialitate al revistei „Cercetări Agronomice în Moldova”, președintele societății științifice „Haralambie-Vasilie” din Iași, membru al Societății Inginerilor Agronomi din România și al biroului Societății Inginerilor de Mecanică Agricolă, membru al Colegiului Tehnic al M.A.I.A. și al Comisiei Naționale pentru Agricultură, precum și membru de onoare al Societății culturale și de asistență socială „Miron Costin” din Roman. Pentru întreaga sa activitate a fost distins cu „*Ordinul Muncii*” și cu diplome de excelență din partea Societății Horticultorilor din România, a Facultății de Horticultură și a Facultății de Zootehnie din Iași, precum și a Centrului Național pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor.

Prin această activitate neîntreruptă, a contribuit decisiv la consolidarea școlii românești de mecanizare a agriculturii. Pe lângă activitatea didactică și științifică, a desfășurat și o amplă activitate managerială: a fost prodecan al Facultății de Horticultură din Iași (1969 – 1973), șef al Catedrei de Mecanizarea agriculturii (1974–1985) și rector al Universității Agronomice din Iași (1990 – 1996).

Mandatul de rector s-a desfășurat într-o perioadă extrem de complexă pentru societatea românească și pentru învățământul superior. După decembrie 1989, universitățile românești au fost nevoite să își

redefinească structura instituțională și raporturile cu o societate democratică aflată în formare. În acest context marcat de incertitudine și tensiuni sociale, profesorul Traian Neagu s-a remarcat ca un autentic factor de echilibru și stabilitate: a înțeles că modernizarea unei universități nu se realizează prin confruntare sau rupturi bruște, ci prin dialog, cooperare și consolidarea spiritului colegial, promovând constant autonomia universitară, libertatea academică și responsabilitatea instituțională.

Sub conducerea sa, Universitatea Agronomică din Iași a traversat procesul de tranziție instituțională fără convulsii majore, păstrându-și prestigiul academic și continuitatea tradițiilor. A avut capacitatea de a coagula comunitatea universitară într-o perioadă de transformări profunde, menținând unitatea prin moderație, deschidere și dialog, și a încurajat deschiderea universității către noile direcții ale învățământului superior european — modernizarea planurilor de învățământ, dezvoltarea cercetării și extinderea relațiilor internaționale - sprijinind, totodată, afirmarea unei noi generații de cadre didactice și cercetători pe baze meritocratice.

Tot în această perioadă, profesorul Traian Neagu a avut o contribuție importantă la constituirea și consolidarea Consiliului Național al Rectorilor din România, unde a ocupat funcția de vicepreședinte între februarie 1991 și aprilie 1993, participând activ la promovarea reformei universitare și la susținerea autonomiei instituționale în perioada de tranziție democratică.

Prin întreaga sa activitate managerială, a demonstrat că adevăratul lider universitar nu este cel care se impune prin autoritate formală, ci acela care reușește să unească oameni, să inspire încredere și să creeze coeziune în momentele dificile ale unei instituții.

Dar poate cea mai profundă moștenire lăsată de profesorul Traian Neagu nu se regăsește doar în cărți, cercetări sau funcții administrative, ci în exemplul său uman și moral. Cei care l-au cunoscut își amintesc de modestia, calmul și noblețea sa sufletească. Nu ridică niciodată tonul, nu rănea prin cuvinte și nu căuta să își impună autoritatea prin rigiditate sau formalism; autoritatea sa izvorăște din competență, moralitate și puterea exemplului personal.

Avea un profund respect pentru oameni și pentru profesie. Știa să asculte, să medieze și să creeze în jurul său un climat de încredere și

colaborare - pentru colegi și colaboratori a fost nu doar un conducător respectat, ci și un prieten sincer și un sfătuitor înțelept, cu un fin simț al umorului și cu o ironie blândă, menită să apropie oamenii. În familie a fost un soț devotat și un tată exemplar, reușind să îmbine armonios responsabilitățile profesionale cu cele familiale, într-un spirit de armonie și demnitate morală.

Astăzi, la un secol de la nașterea sa, comunitatea academică are datoria morală de a-i păstra vie memoria și de a transmite noilor generații valorile pe care le-a întruchipat întreaga sa existență: seriozitate, responsabilitate, modestie, spirit colegial, respect pentru muncă și devotament față de profesie.

Comemorarea centenarului profesorului universitar Traian Neagu nu este doar un act de omagiu adus unei personalități remarcabile, ci și un moment de reflecție asupra rolului acestuia în societate și a responsabilității noastre de a continua moștenirea intelectuală și morală a marilor înaintași.

Profesorul Traian Neagu rămâne, pentru învățământul agronomic românesc și pentru Universitatea de Științe ale Vieții „Ion Ionescu de la Brad” din Iași, un simbol al excelenței academice, al echilibrului instituțional și al demnității profesionale - opera sa didactică și științifică, generațiile de specialiști formate și valorile pe care le-a promovat constituind o parte importantă și durabilă a identității școlii agronomice ieșene.

Dumnezeu să-l odihnească în pace și să îi păstreze neștersă memoria în conștiința tuturor celor care l-au cunoscut, l-au apreciat și l-au respectat.

Veșnică recunoștință și pioasă amintire !

Prof. dr. ing. Valentin Scripnic
(18 august 1926 – 22 februarie 2002),
alocuțiune susținută de
Prof. dr. ing. Gigel Paraschiv

Stimate domnule Secretar General,
Stimați membri ai ASAS,
Onorați invitați,

Modernizarea agriculturii românești din a doua jumătate a secolului al XX-lea s-a desfășurat într-un context marcat de profunde transformări economice, tehnologice și instituționale. Extinderea mecanizării, dezvoltarea industriei constructoare de mașini agricole și reorganizarea exploatațiilor au schimbat semnificativ modul de desfășurare a proceselor de producție, impunând pregătirea unei noi generații de specialiști și dezvoltarea unei baze științifice solide, capabile să susțină progresul tehnologic al domeniului.

În acest proces, învățământul superior tehnic și cercetarea inginerască au jucat un rol esențial. Universitățile au devenit centre de formare profesională și cercetare aplicativă, iar colaborarea strânsă a acestora cu institutele de profil și unitățile productive a favorizat transferul rezultatelor științifice direct către exploatațiile agricole. În jurul acestor instituții s-a consolidat treptat școala românească de mecanizare agricolă, caracterizată prin îmbinarea activității didactice cu cercetarea, prin dezvoltarea unei literaturi tehnice proprii și prin formarea unui corp de specialiști cu o contribuție definitorie la modernizarea sectorului.

Evoluția acestui domeniu este strâns legată de activitatea unei generații de profesori și cercetători care au contribuit la definirea și afirmarea mecanizării lucrărilor agricole ca disciplină inginerască de sine stătătoare. Între aceștia, profesorul Valentin Scripnic (1926–2002) ocupă un loc distinct prin continuitatea activității universitare, prin contribuțiile aduse cercetării și prin opera tehnică elaborată pe parcursul unei cariere desfășurate de-a lungul a peste cinci decenii.

Este o deosebită onoare să evoc, în cadrul acestei prestigioase sesiuni omagiale, personalitatea profesorului Valentin Scripnic la împlinirea unui secol de la nașterea sa și să readuc în atenție contribuția sa remarcabilă la dezvoltarea învățământului, cercetării și mecanizării agriculturii românești.

Sesiunea omagială „Centenar 1926–2026” reprezintă mai mult decât un moment comemorativ. Ea constituie un prilej de recunoștință și reflecție asupra unei generații care a traversat perioade istorice dificile și transformări sociale profunde, reușind totodată, prin educație, cercetare și rigurozitate profesională, să impulsioneze dezvoltarea științei și tehnicii românești.

Profesorul Valentin Scripnic aparține acestei generații, iar parcursul său profesional reflectă fidel evoluția învățământului și cercetării din domeniul mecanizării agriculturii din România. Personalitatea sa se conturează printr-o remarcabilă unitate între formarea inginerască, vocația didactică, cercetarea științifică, elaborarea literaturii de specialitate și responsabilitatea academică - dimensiuni care s-au susținut și completat reciproc pe parcursul întregii sale cariere.

Valentin Scripnic s-a născut la 18 august 1926, la Hotin, într-o perioadă în care destinul României avea să fie marcat de mari frământări istorice. Evenimentele anului 1940 au determinat refugiul familiei sale în România și stabilirea la Buftea, unde și-a urmat studiile liceale, finalizate în anul 1947.

În același an, tânărul Valentin Scripnic a făcut alegerea ce avea să-i definească întreaga existență profesională: a fost admis la Facultatea de Mașini Agricole din cadrul Institutului Agronomic București. Era o perioadă în care modernizarea agriculturii devenea o necesitate stringentă, iar mecanizarea dobânda un rol tot mai important în transformarea proceselor de pro-

ducție. Alegerea profesiei de inginer mecanic agricol însemna, în acel context, mai mult decât însușirea unei specializări tehnice: reprezenta asumarea unei misiuni puse în slujba modernizării agriculturii prin intermediul științei și al tehnologiei.

În anul 1951, Valentin Scripnic a absolvit facultatea, obținând diploma de inginer mecanic agricol. Parcurusul său profesional se orientase însă spre mediul universitar încă din perioada studenției. Începând cu anul 1950, a activat în învățământul superior, parcurgând succesiv treptele de preparator, asistent și lector universitar.

Din anul 1955, activitatea sa a fost transferată în cadrul Institutului Politehnic București, instituție în care avea să-și desăvârșească și să-și consolideze cariera academică. Încă din această perioadă s-a conturat una dintre trăsăturile definitorii ale personalității sale: capacitatea de a reuni pregătirea inginerască, activitatea didactică și cercetarea științifică într-o concepție unitară asupra formării specialistului.

Pentru profesorul Scripnic, nu era suficient ca viitorul inginer să cunoască doar alcătuirea și funcționarea unei mașini agricole, era esențial ca acesta să înțeleagă relația profundă dintre mașină, procesul tehnologic, condițiile de lucru și rezultatul final din producția agricolă.

Această concepție s-a reflectat pe deplin în activitatea sa universitară. În cadrul Catedrei de Mașini Agricole, a predat discipline fundamentale și aplicate: mașini pentru lucrările solului și semănat, mecanizarea proceselor agricole, instalații zootehnice, exploatarea utilajelor agricole, tehnologia materialelor și utilaje pentru viticultură.

Diversitatea acestor preocupări evidențiază amploarea formației sale ingineresti și perspectiva integratoare asupra domeniului. Mașina agricolă nu era privită izolat, ci ca parte a unui sistem tehnologic complex, în care construcția, funcționarea, reglarea, exploatarea și procesul tehnologic trebuiau analizate în strânsa lor interdependență.

Aceeași concepție îi ghida și activitatea didactică. Cursul teoretic era completat prin lucrări de laborator și activități practice, teoria era verificată prin experiment, iar cunoștințele dobândite în universitate erau permanent raportate la problemele reale ale agriculturii.

Din această perspectivă se desprinde una dintre cele mai importante

moșteniri ale profesorului Valentin Scripnic: formarea generațiilor de specialiști. De-a lungul carierei sale universitare, a contribuit la pregătirea a peste 45 de promoții de ingineri mecanici agricoli. Mulți dintre absolvenții săi și-au desfășurat ulterior activitatea în cercetare, proiectare, industrie, învățământul superior și administrația agricolă. Influența profesorului a depășit astfel cadrul catedrei: cunoștințele și exigența profesională transmise studenților s-au multiplicat prin activitatea acestora, contribuind direct la dezvoltarea diferitelor sectoare ale economiei.

Vocația de profesor a fost permanent dublată de cea de cercetător. Pentru Valentin Scripnic, cercetarea nu reprezenta doar o cerință a carierei universitare, ci mijlocul prin care cunoașterea inginerească putea oferi răspunsuri la problemele concrete ale mecanizării.

Un moment important în afirmarea profilului său științific l-a constituit susținerea, în anul 1971, la Institutul Politehnic Iași, a tezei de doctorat intitulată „*Studiul aparatelor de distribuție cu rotor conic folosite la mașinile de semănat*”. Tema este emblematică pentru modul său de a aborda cercetarea: pornind de la o problemă tehnologică precisă, a urmărit, prin analiză teoretică și experimentare, identificarea celor mai bune soluții pentru optimizarea funcționării utilajelor de semănat. Uniformitatea distribuției semințelor reprezintă un factor critic pentru calitatea semănatului, astfel încât perfecționarea aparatului de distribuție nu constituia doar o problemă constructivă, ci avea implicații directe asupra producției agricole.

Această legătură strânsă între rigoarea inginerească și cerințele practice ale agriculturii a caracterizat toate cercetările sale ulterioare. Preocupările profesorului Scripnic au vizat funcționarea mașinilor agricole, analiza mecanismelor de lucru, procesele de semănat, exploatarea utilajelor și perfecționarea soluțiilor constructive, căutând permanent echilibrul între fundamentarea teoretică, verificarea experimentală și aplicabilitatea practică.

Un rol definitoriu l-a avut colaborarea strânsă cu institutele de cercetare din domeniu, în special cu Institutul de Cercetare pentru Mașini și Instalații destinate Agriculturii și Industriei Alimentare (ICMA, ulterior INMA). Această sinergie reflectă un model eficient de dezvoltare: universitatea pregătea specialiști și genera cunoaștere, institutele aprofundau și ex-

perimentau soluțiile tehnice, iar rezultatele erau transferate în proiectare, industrie și exploatare. Profesorul Valentin Scripnic s-a aflat în centrul acestui circuit al cunoașterii, conectând educația cu cercetarea și aplicația tehnică.

Capacitatea sa de integrare reprezintă una dintre trăsăturile fundamentale ale operei sale: activitatea didactică alimenta cercetarea, iar aceasta oferea fundamentul științific al cursurilor, iar experiența acumulată din ambele se reflecta în literatura de specialitate.

În această logică trebuie privită și prodigioasa sa activitate editorială. Astfel că, profesorul Scripnic a înțeles că școala inginerescă nu se poate consolida doar la catedră și în laborator, ci are nevoie de o literatură tehnică proprie, capabilă să sistematizeze cunoașterea și să o transmită generațiilor viitoare.

Conform datelor biografice, profesorul Valentin Scripnic a fost autor și coautor al 27 de cărți și manuale universitare, alături de numeroase articole și comunicări științifice. Printre lucrările sale de referință se numără „*Reglarea mașinilor agricole*” - o lucrare cu un accentuat caracter aplicativ - precum și volumul „*Mașini agricole*”, elaborat împreună cu Pavel Babiciu. Experiența didactică și științifică acumulată s-a concretizat ulterior în lucrări de sinteză fundamentale, precum „*Tratatul de mașini agricole*” (publicat în două ediții) și „*Mașini și instalații agricole*”.

Prin aceste tratate, profesorul Scripnic a contribuit la sistematizarea cunoștințelor, la consolidarea terminologiei de specialitate și la dezvoltarea bazei conceptuale a mecanizării agricole românești. Valoarea lor depășește sfera didactică, reprezentând un vehicul de teaurizare a experienței științifice și făcând ca rezultatele unei cariere să devină parte din patrimoniul intelectual al domeniului.

Recunoașterea acestei activități vaste s-a concretizat în mod firesc la nivel academic, prin alegerea profesorului Valentin Scripnic ca membru titular al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”, unde a îndeplinit funcția de președinte al Secției de Mecanizare și a făcut parte din Prezidiul Academiei.

Activitatea sa în cadrul Academiei a reprezentat continuarea naturală a parcursului său profesional, cadrul instituțional oferindu-i posibilitatea de a pune experiența acumulată în slujba dezvoltării științei naționale și de a

stimula dialogul dintre învățământul superior, cercetare și sectorul productiv. Faptul că, ulterior, a fost instituit Premiul „Valentin Scripnic” constituie o dovadă incontestabilă a prețuirii de care s-a bucurat și o modalitate prin care numele său rămâne un reper viu în comunitatea științifică.

Stimați colegi,

Privind astăzi, la un secol de la nașterea sa, întreaga activitate a profesorului Valentin Scripnic ne dezvăluie un fir roșu care unește toate dimensiunile carierei sale: preocuparea constantă pentru progresul tehnic al agriculturii prin cunoaștere și prin formarea oamenilor.

Aceasta este cheia înțelegerii personalității sale:

- a fost profesor, formând cu dăruire generații de ingineri;
- a fost cercetător, dedicat identificării și rezolvării problemelor tehnice complexe ale mecanizării;
- a fost autor, sintetizând experiența acumulată în lucrări de referință;
- a fost academician, punându-și autoritatea științifică în slujba dezvoltării agriculturii românești.

Toate aceste fațete nu au fost activități izolate, ci s-au contopit în profilul unui adevărat constructor de școală inginerească.

Privind din perspectiva prezentului, constatăm cât de profund s-a transformat agricultura. În perioada în care profesorul Scripnic își începea activitatea, obiectivul major îl constituia extinderea mecanizării și creșterea performanțelor tehnice ale mașinilor. Astăzi, agricultura evoluează spre sisteme complexe, în care mecanizarea clasică se îmbină cu agricultura de precizie, digitalizarea, inteligența artificială, robotica și sistemele autonome. Mașina agricolă nu mai este un simplu utilaj mecanic, ci o componentă a unui sistem integrat de achiziție a datelor, analiză, decizie și execuție.

Cu toate acestea, dincolo de dinamica acestor transformări, principiul fundamental al progresului rămâne neschimbat: dezvoltarea tehnologică se construiește pe cercetare, educație, experiment și pe capacitatea de a transforma cunoașterea în soluții practice.

Din această perspectivă, moștenirea profesorului Valentin Scripnic nu aparține doar trecutului. Ea se înscrie în continuitatea unei școli inginerești

care evoluează odată cu timpul și care trebuie să răspundă continuu noilor provocări tehnologice. De la mecanizarea clasică la agricultura digitală, există aceeași linie de gândire inginerască: înțelegerea procesului, fundamentarea soluției, verificarea prin cercetare și aplicarea în practică.

Doamnelor și domnilor,

La o sută de ani de la nașterea sa, evocarea profesorului Valentin Scripnic depășește cadrul unei simple comemorări individuale. Omagiem o viață dedicată unei profesii, unei discipline și unei școli științifice. O personalitate științifică dăinuie nu doar prin ceea ce a realizat în timpul vieții, ci și prin ceea ce continuă să construiască prin generațiile pe care le-a format.

Centenarul 1926–2026 reprezintă un moment de recunoaștere și de celebrare a valorii unei opere și a unei tradiții academice care trebuie păstrate, continuate și transmise generațiilor viitoare, cărora le revine responsabilitatea de a duce mai departe această moștenire, adaptând-o continuu la noile exigențe ale tehnologiei.

În memoria profesorului Valentin Scripnic și în semn de respect pentru toți cei care au pus bazele mecanizării agriculturii românești, avem datoria de a menține vie această continuitate și de a o proiecta spre viitor. Cunoașterea, cercetarea, educația și inovarea rămân valorile prin care o școală științifică își păstrează identitatea și își construiește viitorul.

Vă mulțumesc !

Prof. dr. doc. ing. Aftanasie ȘANDRU
(4 februarie 1926 – 18 iulie 2018),
alocuțiune susținută de
Prof. univ. em. dr. ing. & ec. Dumitru ȚUCU

Stimate domnule Secretar General,
Distinși membri ai ASAS,
Onorați invitați,

Astăzi, suntem profund marcați de semnificația comemorării unui secol de la nașterea unor personalități emblematică pentru învățământul superior din România, în dimensiunea sa agronomică și politehnică – dimensiune cu amprente profunde în școală, cercetare-dezvoltare și industria națională de mecanică agricolă.

Depășind limitele unei simple evocări simbolice de sorginte și dominație bibliografică, evenimentul de astăzi se constituie într-o apreciere și adâncă recunoștință față de personalitățile care, prin eforturile și sacrificiile proprii, în perioade istorice dificile, au adus valori adăugate importante la progresul celei mai dinamice componente a producției agricole de tip industrial, cu implicații în progresul și bunăstarea generală a societății din România.

Consider că pentru noi, membrii secției de Mecanizarea Agriculturii a ASAS, ai comunității specialiștilor din agricultură și din activitățile conexe, este o înaltă îndatorire morală și nobilă conservarea și extinderea tradiției de cinstire a înaintașilor care au trudit la dezvoltarea învățământului superior agronomic, prin activități care au format zeci de mii de specialiști

de înaltă clasă pentru agricultură, cercetare științifică și fabricarea echipamentelor specifice, principala consecință fiind dezvoltarea vizibilă a școlii de mecanizare a agriculturii din România.

În această elită a învățământului superior din România se înscrie la loc de cinste și prof. univ. dr. ing. Aftanasie Șandru, doctor docent în științe, personalitate emblematică atât în ceea ce privește activitatea sa didactică, la catedră și laborator, cât și pe cea a cercetării științifice în domeniul mașinilor agricole.

Calitățile didactice, talentul, implicarea și răbdarea ieșită uneori aparent din comun i-au determinat pe miile de studenți pe care i-a îndrumat pe parcursul anilor de facultate, formal sau informal, să-i păstreze o amintire vie și să-l considere un model de dascăl, unic în felul său.

Aceste calități au fost dublate de perfecțiunea și profunzimea caracteristice unui cercetător de excepție, care a transformat profesia într-o pasiune perpetuă, de proporții inimaginabile, orientată permanent spre rezultate și eficiență, spre căutarea punctului de optim în orice proces de producție din agricultură, prin operații simple, concrete și ieftine. De multe ori, ocupat cu activitățile de cercetare științifică, nu ajungea seara acasă, în apartamentul de pe strada Popa Șapcă din Timișoara, ci se odihnea puțin în Facultatea de Mecanică Agricolă. Spunea că în acest fel câștigă timpul de deplasare pentru cercetare. Din aceste motive, în biroul domniei sale își instalase numeroase „dotări casnice”.

Evocarea vieții Prof. univ. dr. doc. șt. ing. Aftanasie ȘANDRU reprezintă și o rememorare a perioadei istorice pe care a parcurs-o în dinamica proprie, căutând și valorificând în oportunități procese pe care alții le-au văzut ca fiind dificultăți, frâne sau consumuri inutile, contribuind astfel substanțial la numeroase succese ale epocii în care agricultura și cercetarea științifică agricolă au traversat transformări tehnologice, economice și instituționale profunde.

Profesorul Aftanasie ȘANDRU a văzut lumina zilei la data de 4 februarie 1926, în comuna Bănila pe Ceremuș, jud. Storojineț – Bucovina (actualmente în Ucraina). Datorită vremurilor, a frecventat mai multe școli liceale și a absolvit în 1947 Liceul „Alexandru Lahovari” din Râmnicu Vâlcea. Parcurusul profesional a continuat în perioada 1947–1951, când a

urmat cursurile primei Facultăți de Mașini Agricole, înființată în cadrul Institutului Agronomic din Craiova. În urma examenului de diplomă, a fost confirmat inginer mecanic agricol, în anul 1951.

Activitatea didactică a început-o în anul 1950 când, datorită calităților deosebite, a fost numit ca preparator la Facultatea de Mașini Agricole din cadrul Institutului Agronomic din Craiova încă de pe băncile studenției. A rămas la Craiova până în 1962, când Facultatea de Mecanică Agricolă a fost transferată. Apoi, până în anul 1971, a promovat toate funcțiile didactice, devenind profesor universitar la Institutul Politehnic „Traian Vuia” din Timișoara – Facultatea de Mecanică Agricolă, unde a lucrat până în anul 1996, când s-a pensionat și a funcționat ulterior ca profesor consultant în cadrul aceleiași universități.

În această perioadă, în facultate (fie la Craiova, fie la Timișoara), în afară de predarea în principal a cursurilor de *Exploatarea agregatelor agricole*, a îndeplinit și unele funcții administrative: secretar științific (1952–1966) la Catedra de Mașini Agricole; prodecan al Facultății de Mecanică Agricolă – Timișoara (1964–1967); șef al Catedrei de Mașini Agricole (1973–1974).

Parcursul profesional s-a desăvârșit odată cu susținerea tezei de doctorat intitulate „*Cercetări teoretice și experimentale asupra aderenței pneurilor pe terenurile afânate și compacte*”, în anul 1968, în baza căreia i s-a atribuit titlul științific de doctor inginer. În semn de recunoaștere a contribuțiilor sale în domeniul cercetării științifice, la 25 ianuarie 1975, a obținut titlul științific de doctor docent. A fost conducător științific pentru mai mulți doctoranzi în domeniul Inginerie Mecanică.

Ca urmare a calităților didactice deosebite și a competențelor lingvistice, a fost selectat și, în perioada 1974–1979, a predat cursuri în Alger ca profesor cooperant, unde, în cadrul Facultății INA, a fost șeful Departamentului de Geniu Rural, având simultan și calitatea de conducător de doctoranzi.

În paralel, a desfășurat și activitate de cercetare instituționalizată ca șef de laborator la Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Agricolă Șimnic (1957–1963) și cercetător științific gr. I la Institutul de Testare și Cercetare-

Dezvoltare pentru Mecanizarea Agriculturii ROMATEST – București (1992–1995).

Tematica de cercetare abordată de domnia sa a vizat obiective de actualitate și deosebit de importante pentru dezvoltarea mecanizării agriculturii, precum exploatarea tractoarelor și a mașinilor agricole, optimizarea proceselor de mecanizare a lucrărilor agricole și creșterea eficienței energetice în domenii precum prelucrarea solului, semănatul și întreținerea culturilor. De asemenea, cercetările sale au inclus elaborarea unor soluții constructive noi pentru aparatura și instalațiile necesare cercetării și încercării utilajelor agricole, precum și dezvoltarea unor metode specifice de interpretare și prelucrare a rezultatelor obținute în cadrul încercărilor.

A participat la numeroase contracte privind proiecte din programele naționale. A fost cel mai autorizat specialist din țară în domeniul cercetării și exploatării utilajelor agricole, fiind consultat de toți cei care au avut preocupări în această direcție.

Activitate de cercetare s-a concretizat în numeroase lucrări publicate, articole și studii care au reprezentat repere importante în dezvoltarea mecanizării agriculturii din România. Dintre acestea se menționează: *„Exploatarea parcului de mașini și tractoare”*, Ed. Agro-Silvică, în mai multe ediții (1960; 1961; 1962; 1964; 1966; 1967; 1970; 1971, pentru învățământul superior și mediu); *„Exploatarea agregatelor agricole”*, Ed. CERES (1965); *„Reducerea consumului de combustibil prin folosirea rațională a utilajelor agricole”*, Ed. Scrisul Românesc (1983); *„Modelarea proceselor de lucru și managementul folosirii eficiente a agregatelor agricole”*, Ed. All Beck (2004); *„Tehnici de investigare a tractoarelor agricole”*, Ed. Orizonturi Universitare – Timișoara (2005), carte care a primit din partea ASAS premiul „Dragoș TOMA” în anul 2005; *Folosirea rațională a utilajelor agricole* (1964), lucrare care a fost distinsă cu premiul I la concursul de manuale de către Ministerul Agriculturii etc.

În total, a publicat în reviste de specialitate și în anale peste 145 de lucrări științifice.

Convins de faptul că în cercetările sale trebuie să acorde o atenție deosebită dimensiunii practicii experimentale, a realizat 28 de dispozitive și

instalații pentru efectuarea măsurătorilor în activitatea de cercetare științifică, deținând următoarele brevete de invenții: *Dispozitiv pentru măsurarea forței de aderență a roților cu pneuri în diferite condiții de deplasare* (1966); *Dispozitiv pentru măsurarea puterii folosite la mașinile agricole de la priza de putere a tractorului* (1966); *Aparat pentru verificarea echipamentului electric pe autovehicule* (1977); *Dinamograf electronic* (1987).

Ca urmare a acestor contribuții care au determinat progrese importante în învățământul superior și în cercetarea agricolă, a primit o serie de recunoașteri ale meritelor personale, începând cu alegerea sa ca membru titular al Academiei de Științe Agricole și Silvice „Gheorghe Ionescu-Șișești” din București, în anul 1992, una dintre cele mai importante recunoașteri academice ale valorii sale profesionale. De asemenea, a fost membru fondator (1992) al Societății Inginerilor Mecanici Agricoli din România și a fost menționat în *Dicționarul personalităților marcante din lume (Who's Who in the World – USA)* și în *Who's Who in Education – Anglia*.

Toată viața a fost un om echilibrat, un profesionist dedicat, care a luptat pentru solidaritatea specialiștilor implicați în domeniul mecanizării agriculturii, încercând să convingă profund prin problematizarea aspectelor identificate.

A trecut la cele veșnice în data de 18 iulie 2018, lăsând în urmă un gol imens în breasla specialiștilor din mecanizarea agriculturii.

Cred cu hotărâre că astăzi, la un secol de la nașterea sa, ASAS și întreaga comunitate academică au datoria morală de a nu precupeți nimic pentru a-i păstra vie memoria, prin conservarea și transmiterea mai departe a valorilor profesorului: seriozitate, responsabilitate, modestie, spirit colegial, respect pentru muncă și devotament față de profesie.

Prof. univ. dr. doc. șt. ing. Aftanasie ȘANDRU rămâne, pentru comunitatea mecanicii agricole din România, un simbol al excelenței, echilibrului și demnității profesionale, generațiile de specialiști formate și valorile pe care le-a promovat constituind o garanție importantă și durabilă a perpetuării realizărilor sale.

Amintirea sa rămâne neștearsă în memoria și în conștiința tuturor celor care l-au cunoscut, l-au apreciat și l-au respectat.

Veșnică recunoștință și pioasă amintire !

Dr. doc. ing. Dumitru TOMESCU

(10 octombrie 1926 – 2 iulie 1990),

alocuțiune susținută de

Prof. dr. ing. Ioan PIRNĂ

Stimați membri ai Academiei de Științe Agricole și Silvicultură,
Distinși cercetători și cadre didactice,
Doamnelor și domnilor,

Centenarul nașterii unei personalități științifice reprezintă întotdeauna mai mult decât o simplă aniversare. Este un moment de reflecție asupra unei opere, asupra unei generații de cercetători și, mai ales, asupra valorii pe care o activitate academică o păstrează peste timp.

În acest spirit, îl evocăm astăzi, la împlinirea a 100 de ani de la naștere, pe dr. doc. ing. Dumitru Tomescu, figură de referință a cercetării românești în domeniul mecanizării agriculturii, a cărei carieră s-a desfășurat timp de peste trei decenii în slujba dezvoltării și modernizării tehnice a acestui sector.

Dumitru Tomescu s-a născut la 10 octombrie 1926, în comuna Merei, județul Buzău. A crescut într-un mediu familial în care munca, disciplina, corectitudinea și respectul pentru învățătură au reprezentat valori fundamentale — principii care aveau să-i marcheze întreaga existență și să se regăsească ulterior în modul riguros în care și-a desfășurat activitatea de inginer, cercetător și mentor.

După absolvirea școlii primare din localitatea natală și a Liceului „B. P. Hașdeu” din Buzău, a urmat, între anii 1947–1951, cursurile Facultății de

Mecanizarea Agriculturii din cadrul Institutului Agronomic din București. În luna mai a anului 1951 a absolvit cu diplomă de merit, obținând calificarea de inginer mecanic agricol.

Vocația sa pentru cercetare s-a manifestat încă din timpul studenției. În septembrie 1950 a fost numit preparator, apoi asistent universitar la Catedra de Tractoare și Motoare - o perioadă în care i s-a conturat profilul profesional, caracterizat prin atenția acordată problemelor tehnice concrete și prin dorința de a găsi soluții fundamentate științific.

Între anii 1951 și 1954 a urmat studiile doctorale la Facultatea de Mecanizarea Agriculturii din cadrul Institutului de Mecanizare și Electrificare a Agriculturii din Moscova. În decembrie 1954 și-a susținut teza intitulată *„Cercetarea procesului de șlefuire cu pastă ca metodă de recondiționare a elementelor de pompă de injecție”*. A obținut astfel titlul de candidat în științe tehnice, echivalat ulterior în România cu cel de doctor inginer în specialitatea mecanică agricolă, fiind primul specialist din țară, din noua generație, care a dobândit acest titlu științific în domeniul tractoarelor și mașinilor agricole.

Tema tezei de doctorat a fost reprezentativă pentru întreaga evoluție a cercetătorului Tomescu: ea prefigura una dintre direcțiile fundamentale ale activității sale ulterioare — recondiționarea pieselor și subansamblelor din componența utilajelor agricole, precum și prelungirea duratei lor de exploatare prin procedee tehnologice avansate.

La 1 februarie 1955, Dumitru Tomescu s-a alăturat Institutului de Cercetări pentru Mecanizarea Agriculturii (ICMA) - instituție devenită ulterior ICSITMUA (în prezent, INMA București). În cadrul acestui institut și-a desfășurat cea mai mare parte a carierei, până la pensionarea din 1989.

A îndeplinit funcția de director științific între 1955 și 1962, a activat o perioadă ca director tehnic, iar ulterior a condus sectorul de cercetare privind repararea tractoarelor și utilajelor agricole.

Activitatea domniei sale s-a desfășurat într-o etapă în care mecanizarea agriculturii românești cunoștea o dezvoltare accelerată. Creșterea numărului de echipamente a adus în prim-plan o provocare esențială: asigurarea funcționării și menținerea în exploatare a unui parc tehnic tot mai complex. Dumitru Tomescu a înțeles că o mecanizare durabilă

nu este posibilă fără o cercetare sistematică a fenomenelor de uzură, a cauzelor defectării și a posibilităților de recondiționare.

Din anul 1962, în calitate de șef al sectorului de cercetare, și-a concentrat eforturile asupra acestor priorități și a pus bazele unei veritabile școli românești în domeniul mentenanței utilajelor agricole.

Un element esențial al contribuției sale l-a constituit studierea comportării organelor active ale mașinilor din agricultură în condiții reale de lucru. În general, utilajele agricole funcționează în medii deosebit de agresive: solul, particulele minerale, praful, resturile vegetale, umiditatea, fluctuațiile de temperatură și agenții chimici, care generează solicitări complexe. În aceste condiții, subansamblele sunt supuse unor forme multiple de degradare - uzură abrazivă, uzură de impact, coroziune și solicitări mecanice repetate — fenomene care influențează direct fiabilitatea echipamentelor.

Cercetările coordonate de dr. doc. ing. Dumitru Tomescu au urmărit tocmai înțelegerea acestor procese și identificarea soluțiilor tehnologice pentru creșterea durabilității. Direcțiile abordate au inclus studiul rezistenței la uzură a pieselor, stabilirea limitelor admisibile ale acesteia, elaborarea tehnologiilor de reparație, evaluarea fiabilității și implementarea unor noilor procedee de întreținere.

O contribuție deosebită a adus-o studiului uzurii de impact, prin evidențierea fenomenului și determinarea relației fundamentale privind intensitatea acestuia în procesul de lucru al organelor active ale morilor cu ciocane, utilizate la măcinarea produselor agricole.

Prin aceste demersuri științifice, repararea și recondiționarea au încetat să mai fie privite ca simple intervenții tehnice de moment; ele au devenit procese complexe, fundamentate pe cunoașterea mecanismelor de degradare și pe optimizarea parametrilor tehnologici. Această concepție își păstrează o valoare deosebită și în contextul actual al agriculturii durabile: prelungirea duratei de viață a pieselor contribuie la economisirea resurselor, reducerea consumului de materiale și diminuarea deșeurilor - abordări care se regăsesc astăzi în principiile economiei circulare.

O realizare științifică de referință a dr. doc. ing. Dumitru Tomescu o constituie lucrarea „*Fiabilitatea utilajelor agricole*”, publicată la Editura

Ceres în anul 1981. Apariția acestui volum a marcat un moment de cotitură în domeniu. Prin abordarea fiabilității, perspectiva cercetării a depășit problema punctuală a defectării unei componente, extinzându-se asupra întregului ansamblu: relația dintre durata de funcționare, întreținere, reparație și disponibilitatea tehnică a utilajului. Astfel, fiabilitatea a devenit un indicator central pentru evaluarea performanței mașinilor agricole.

Privită astăzi, această abordare dovedește o viziune remarcabilă. Agricultura modernă utilizează echipamente complexe, dotate cu sisteme electronice, senzori, automatizări și tehnologii digitale. În acest context, fiabilitatea rămâne o condiție esențială, iar preocupările actuale privind monitorizarea stării tehnice, mentenanța predictivă și diagnosticarea inteligentă continuă, în fond, direcțiile ale căror baze au fost puse cu decenii în urmă.

De a lungul timpului cercetătorul Tomescu a publicat 92 de lucrări științifice, 35 de comunicări, 6 tratate, dintre care 10 studii sunt publicate în străinătate și 56 de articole în reviste de specialitate din România, alături de 3 brevete de invenție.

Dincolo de valoarea operei sale publicate, se cuvine să evidențiem rolul său de vizionar. Domnia sa nu doar că a inaugurat noi direcții de cercetare, dar a și consolidat legăturile fundamentale dintre cunoașterea teoretică și realitatea practică.

Astfel că, din anul 1972 a fost atestat ca doctor docent inginer, iar din 1982 a activat ca îndrumător de doctorat în cadrul ASAS, coordonând și confirmând șase doctori ingineri. A format în jurul său o echipă de specialiști valoroși, punând bazele unei comunități dedicate cercetării în domeniul fiabilității și mentenanței. Capacitatea de a pregăti oameni și de a transmite cunoaștere rămâne una dintre cele mai durabile moșteniri ale sale.

Pentru activitatea desfășurată de-a lungul celor peste 35 de ani dedicați științei, Dumitru Tomescu a fost distins cu ordinul „Meritul Științific” și, de două ori, cu „Medalia Muncii”. A fost membru de onoare al Academiei de Științe Agricole și Silvici, iar Societatea Inginerilor Mecanici Agricoli din România a instituit, în semn de prețuire, Premiul anual „Dumitru Tomescu”.

La 2 iulie 1990, dr. doc. ing. Dumitru Tomescu s-a stins din viață

fulgerător. S-au împlinit 36 de ani de la dispariția sa și un secol de la naștere.

Timpul nu a diminuat însă valoarea contribuțiilor sale. Dimpotrivă, privind astăzi spre transformările tehnologice actuale, putem înțelege mai bine caracterul vizionar al cercetărilor sale. Analiza uzurii, mentenanța și fiabilitatea nu sunt doar teme ale trecutului, ci rămân piloni fundamentali ai ingineriei moderne.

De aceea, evocarea personalității sale la acest Centenar este în primul rând un act de recunoaștere a unei opere care a consolidat mecanizarea agricolă românească. Dumitru Tomescu a demonstrat că un utilaj nu trebuie evaluat doar prin performanțele tehnologice, ci și prin capacitatea de a rezista în timp, de a fi întreținut și recondiționat eficient - viziune sintetizată în lucrarea sa din 1981, și care rămâne un pilon al patrimoniului nostru științific.

La 100 de ani de la nașterea sa, îi aducem un prinos de respect și recunoștință pentru o viață dedicată cercetării și formării de specialiști. Dr. doc. ing. Dumitru Tomescu rămâne în memoria noastră prin opera sa științifică, școala pe care a întemeiat-o, discipolii pe care i-a format și ideile care își păstrează deplina actualitate.

Vă mulțumesc !

Dr. ing. Ioan VULPE
(10 decembrie 1926 – 14 decembrie 1999),
alocuțiune susținută de
Prof. dr. ing. Mihai NICOLESCU

Stimate domnule Secretar General,
Stimați membri ai comunității academice,
Onorați invitați,

Astăzi, în această citadelă a cercetării științifice agricole, care peste un an împlinește un secol de la inaugurare, comemorăm o serie de personalități de la a căror naștere se împlinesc 100 de ani. Printre personalitățile emblematice care au adus o valoroasă contribuție la dezvoltarea cercetării științifice din domeniul mecanizării se numără și dr. ing. Ioan VULPE.

Membri Secției de Mecanizarea Agriculturii păstrează o frumoasă tradiție de cinstire a înaintașilor ce au trudit la dezvoltarea învățământului agronomic românesc, la formarea specialiștilor pentru agricultură și la dezvoltarea școlii de mecanizare a agriculturii din țară.

Dr. ing. Ioan Vulpe a aparținut acelei generații de mari cercetători pentru care profesia nu a reprezentat doar o carieră, ci o adevărată pasiune.

A fost un apreciat cercetător, membru titular al Secției de Mecanizarea Agriculturii din cadrul Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”, dar, mai presus de toate, a fost un model moral și intelectual pentru generațiile care au avut privilegiul să îl cunoască.

Comemorarea sa înseamnă, totodată, evocarea unei întregi epoci din istoria cercetării științifice românești — o epocă în care agricultura și cercetarea științifică agricolă au traversat transformări tehnologice, economice și instituționale profunde. Etape în care dr. ing. Ioan Vulpe a avut un rol esențial prin competență, echilibru și devotament față de instituție și profesie.

S-a născut în cetatea Băniei, Craiova, la data de 10 decembrie 1926. A urmat școala primară, liceul industrial și Facultatea de Mecanizarea Agriculturii în orașul natal. Liceul Industrial din Craiova, pe care l-a absolvit în anul 1947, a fost unul dintre cele mai bune și mai bine dotate licee industriale din România, de pe băncile căruia s-a ridicat o mulțime de specialiști care, ulterior, prin absolvirea unor universități, au devenit ingineri, constructori și arhitecți de mare valoare. A absolvit Facultatea de Mecanizare a Agriculturii din Craiova în anul 1951, această facultate fiind prima instituție universitară creată pe meleagurile Olteniei.

Ca student s-a afirmat prin dorința continuă de a învăța, motiv pentru care în ultimul an de studenție a fost numit preparator universitar. La facultate a fost admis după ce, în anul 1947, a susținut un examen de selecție la Ministerul Învățământului pentru admiterea la studiile universitare. A absolvit facultatea cu diplomă de merit. După terminarea facultății, când i s-a atribuit diploma de inginer mecanic agricol, a fost reținut la Catedra de Mașini Agricole în funcția de șef de lucrări, până în anul 1955.

Ca urmare a rezultatelor excepționale în munca de pregătire a studenților, în anul 1955 s-a înscris la aspirantură (doctorat) la Institutul de Mecanizare și Electrificare a Agriculturii din Moscova, pe care a absolvit-o în 1959, când i s-a acordat titlul științific de candidat în științe tehnice (dr. ing.) prin susținerea tezei cu titlul: *„Studiul procesului de detașare a știuleților de porumb de către valțuri și stabilirea unor tipuri de valțuri pentru combina KKH-3”*.

Din anul 1959 își începe activitatea de cercetare, fiind angajat la Institutul de Cercetări pentru Mecanizarea și Electrificarea Agriculturii (ICMEA) în funcția de șef de laborator pentru recoltarea porumbului. În perioada 1960–1961 este șef al Secției de cercetare pentru recoltarea cerealelor și plantelor tehnice.

În anul 1961 este transferat ca director la Stațiunea de Încercare a Mașinilor Agricole (SIMA) Moara Domnească. La acea vreme, SIMA se înființase prin desființarea Stațiunii de Cercetare pentru Mecanizarea Agriculturii de la Mărculești, care aparținuse Institutului de Cercetare pentru Mecanizarea Agriculturii (ICMA). În calitate de director al SIMA, a trebuit să facă față unor presiuni constante atât din partea Ministerului Agriculturii, cât și din partea Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, cu privire la calitatea constructivă și funcțională a mașinilor agricole ce urmau a fi omologate în vederea trecerii la fabricația de serie. Nu a fost ușor, dar, printr-o implicare susținută, a reușit să promoveze noi mașini agricole de cea mai bună calitate.

În anul 1966, SIMA a fost desființată, iar întreaga ei activitate a fuzionat cu ICMA. Din martie 1966, cercetătorul Vulpe este numit în funcția de director adjunct științific la ICMA, funcție în care activează până în anul 1970. Ca director științific, și-a adus o valoroasă contribuție la realizarea de noi echipamente tehnice destinate agriculturii și la introducerea acestora în fabricație.

Datorită calităților sale deosebite, în perioada 1970–1989, dr. ing. Ioan Vulpe a îndeplinit în cadrul institutului o serie de funcții de conducere, dintre care amintim: Șef al Secției de exploatare, reparare și verificare a utilajelor din agricultură; Director adjunct științific; Director tehnic; Secretar științific.

În munca de coordonare științifică a obținut rezultate remarcabile datorită spiritului constructiv cu care a fost înzestrat, calităților de specialist excepțional (bine pregătit atât teoretic, cât și practic) și unei deosebite puteri de discernământ și sinteză.

A elaborat peste 50 de articole și lucrări în revistele științifice de specialitate și a publicat 6 cărți, respectiv: *„Exploatarea agregatelor agricole”* (1971); *„Folosirea combinei P-2 și a tocătorilor pentru însilozarea porumbului furajer”* (1960); *„Îndrumător pentru sporirea eficienței mecanizării în întreprinderile agricole de stat”* (1972); *Mecanizarea recoltării porumbului în flux industrial* (1983); *„Studiul mașinilor de recoltat plante furajere de tip autopropulsat”* (1975); *„Mașini noi pentru agricultură”* (1985).

De asemenea, a fost membru în consiliul editorial a 18 volume Anale ICMA și 2 volume SIMA, precum și în consiliul editorial al revistei Mecanizarea și electrificarea agriculturii și al revistei de Mecanică agricolă, ambele editate de Ministerul Agriculturii.

Pentru merite deosebite în activitatea de cercetare, a fost ales membru titular al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” (ASAS) în anul 1992. A fost membru al Secției de Mecanizarea Agriculturii din cadrul ASAS și secretar științific al acesteia. În această calitate, a fost preocupat permanent de dezvoltarea relațiilor dintre membrii secției și colaboratorii de la institutele și stațiunile de cercetare din rețeaua ASAS, precum și cu specialiștii din unitățile de învățământ superior agricol și tehnic.

A organizat sesiuni științifice care s-au bucurat de un succes deosebit. Alături de alți membri ai Secției de Mecanizarea Agriculturii, a participat la elaborarea lucrării: *„Strategia în cercetarea științifică din mecanizarea agriculturii pe termen mediu și lung”* (1998).

În cei peste 30 de ani ai carierei sale de cercetător, a trăit o viață tumultuoasă dedicată descoperirii adevărului în știința mecanicii agricole.

Deschiderea și flexibilitatea au fost repere care au atestat un grad înalt de adaptabilitate; îi accepta într-o manieră elegantă pe cei care aveau opinii diferite, punându-și în valoare capacitatea de argumentare atunci când acestea conțineau erori. În relațiile cu oamenii își susținea ideile personale prin argumente solide, dar știa să cedeze atunci când colaboratorii aveau dreptate.

Toată viața a fost un om cinstit, corect și prietenos, având caracterul echilibrat al unui profesionist desăvârșit, care a luptat pentru solidaritatea breslei specialiștilor din domeniul mecanizării agriculturii - domeniu căruia i s-a dăruit cu toată priceperea și cunoștințele sale.

A trecut la cele veșnice la data de 14 decembrie 1999.

Cuvânt de încheiere a Sesiunii omagiale,
susținut de **Prof. dr. ing. Ioan ȚENU**

Stimați invitați, stimați colegi, doamnelor și domnilor,

Ne apropiem de încheierea acestei Sesiuni Omagiale dedicate Centenarului 1926–2026, organizată de Secția de Mecanizare a Agriculturii din cadrul Academiei de Științe Agricole și Silvici „Gheorghe Ionescu-Șișești”. Această zi ne-a oferit un prilej generos de a parcurge un secol de evoluție științifică și tehnică, dar mai ales de a-i pune în lumină pe oamenii care au dat direcție, rigoare și sens acestui parcurs istoric.

Lucrările și evocările de astăzi au reconfirmat valoarea unei generații excepționale de cercetători, ingineri și cadre didactice. Îi reamintim cu admirație pe: Prof. univ. dr. Traian Neagu, Prof. univ. dr. Valentin Scripnic, Prof. univ. dr. Aftanasie Șandru, C.S.I. dr. ing. Dumitru Tomescu, C.S.I. dr. ing. Ioan Vulpe.

Iar gândul nostru de recunoștință se îndreaptă din nou și către deschizătorii de drumuri — profesorii Drăgan, Bungescu, Cristali și Popescu, alături de toți ceilalți specialiști aniversați în acest an, ei au fundamentat cercetarea, au proiectat soluții ingineresti originale și au format generații întregi de specialiști.

Privind retrospectiv secolul 1926–2026, înțelegem mai clar ca oricând amploarea acestei transformări: de la munca fizică grea și tracțiunea animală, la mecanizarea complexă, iar astăzi, la automatizare, digitalizare, agricultură de precizie și sisteme robotice inteligente. Mecanizarea a transformat din temelii satul și agricultura românească, crescând productivitatea și eficiența în perioadele optime de lucru.

Astăzi, misiunea noastră este de a duce mai departe această moștenire într-un context nou, în care agricultura trebuie să fie performantă, competitivă, sustenabilă și rezilientă la provocările climatice și tehnologice

ale prezentului.

Cea mai importantă concluzie a întâlnirii noastre este că niciun progres nu apare din neant: el poartă în sine munca, viziunea și dăruirea celor dinaintea noastră. Fiecare generație clădește pe temelia lăsată de predecesori și are datoria morală de a adăuga propria cunoaștere. Așa s-a scris istoria Academiei noastre - prin oameni care au primit o moștenire valoroasă și au avut curajul și viziunea de a o duce mai departe.

Încheiem astăzi simbolic un secol de istorie, dar drumul cercetării nu se oprește aici. Cea mai înaltă formă de a ne cinsti înaintașii este să menținem viu spiritul lor de inovare și de slujire a agriculturii românești.

Aduc alese mulțumiri domnului Secretar general Prof. asoc. dr. ing. Marian Bogoescu, autorilor comunicărilor și evocărilor și tuturor celor care ați participat la această sesiune omagială, precum și echipei care a contribuit la realizarea evenimentului - unul de referință pentru memoria acestei generații de aur.

Cu aceste gânduri, în calitate de Președinte al Secției de Mecanizare a Agriculturii din cadrul ASAS, declar închise lucrările Sesiunii Omagiale dedicate Centenarului 1926–2026.

Să păstrăm ceea ce am moștenit, să dezvoltăm ceea ce avem astăzi și să construim cu responsabilitate ceea ce vor folosi generațiile viitoare !

Vă mulțumesc !